

الكتاب الحافل بـ

فضائل الخلفاء الراشدين

د خلفائي راشدينيو فضائل

Aghalibrary.com

تأليف : عامر حسن

د ابو بکر رضی الله عنہ فضائل

ا ابو بکر رضی الله عنہ هغه انسان وو چی د نبی صلی الله علیہ
وسلم په خبرو باندی به د هر چا نه خه پوهیده او ډیر فقاہت
ورله الله ورکړي وو .

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، قَالَ: حَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّاسَ فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ عَبْدًا بَيْنَ الدُّنْيَا وَبَيْنَ مَا عِنْدَهُ» قَالَ: «فَاخْتَارَ ذَلِكَ الْعَبْدُ مَا عِنْدَ اللَّهِ» قَالَ: فَبَكَى أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، فَعَجِبْنَا لِبُكَائِهِ أَنْ حَبَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَبْدٍ خَيْرٍ، وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَيْرَ، وَكَانَ أَبُو بَكْرٍ أَعْلَمَنَا بِهِ،

أخرجه البخاري (3654)

د ابو سعید خدری رضی الله عنہ نه روایت دی چی رسول الله صلی الله علیہ وسلم یو
ورئ خطبه ورکړه او ويی فرمایل : چی الله تعاليٰ بنده لره ددنيا یا اخترت په اختيارولو
کی اختيار ورکړي دی ليکن دغی انسان (نبی صلی الله علیہ وسلم) هغه خه غوره
کړی دی چی د الله سره دی نو پدیکښن ابو بکر رضی الله عنہ وژړل.

ابو سعید رضی الله عنہ فرمایی: مونږ تعجب وکړ چی ابو بکر ولی ژاړی دی کی خو خه
داسی خبره نشته صرف نبی صلی الله علیہ وسلم دی باره کی خبر ورکړ چی یو انسان
اخترت ته په دنيا باندی ترجیح ورکړه ليکن دی کی د ابو بکر رضی الله عنہ فقاہت
رانګکاره شو او وروسته مونز ته پته ولګیده چی ددى نه مراد د نبی صلی الله علیہ وسلم

دی نو مونږ ته معلومه شوه چې ابو بکر رضي الله عنه مونږ کې ډير فقيه او ژور علم والا انسان دی.

د صحيح مسلم په حدیث کې رائخی "قبل أن يموت بخمس ليال" چې دا خطبه نبی صلی الله علیه وسلم د خپل وفات نه پینځه ورځی مخکی ورکړی وه

۲ په ټولو صحابه وکۍ د نبی صلی الله علیه وسلم سره ډير احسان کونکی انسان:

نبی صلی الله علیه وسلم فرمایي: زما سره په ملګرتیا او مال کې ډير احسان کونکی سپری ابو بکر دی.

ددی حدیث په تشریح کې د علماء اقول:
او قال القرطبي: هو من الامتنان، والمراد أن أبا بكر له من الحقوق، ما لو كان لغيره
نظيرها لامتن بها،

امام قرطبي فرمایي: دا د امتنان (احسان) خخه دی او مطلب دادی چې د ابو بکر په ما باندی دومره حقوق دی که دا د بل چا وي نو په ما باندی به یې منت کولی.

ددی قول تایید د ترمذی دا حدیث کوي:

"ما لأحد عندنا يد، إلا كافأناه عليها، ما خلا أبا بكر، فإن له عندنا يدا، يكافئه
الله بها يوم القيمة"

(أخرجه الترمذى (3661)، والديلمى فى ((الفردوس)) 6328)

نبى صلی الله عليه وسلم فرمایی: مونبر سره چی هر چا مرسته کپری ده د هغه بدله مو
ورته ورکپری ده مگر ابو بکر رضی الله عنه مونبر سره داسی مدد کپری دی چی د هغى
بدله به الله تعالى د قیامت په ورخ ورکوی .

د طبرانی په روایت کی دی : چی د هغه یو احسان دا چی بلال یی ازاد کپری وو ، بل دا
چی د نبی صلی الله عليه وسلم سره یی هجرت کپری وو
بل روایت کی دی : چی ابو بکر ما سره په خپل نفس او مال سره مدد کپری دی او خپله
لور یی ماته په نکاح کپری ده .

للطبراني "منه أعتق بلا لا، ومنه هاجر بنبيه" وفي رواية له أيضاً "واساني بنفسه وماليه
 وأنكحني ابنته

المعجم الأوسط الصفحة أو الرقم

: 4/147

٣- د ابو بکر رضی الله عنہ سره د نبی صلی الله عليه وسلم انتهایی محبت :

نبى صلی الله عليه وسلم فرمایی : که چیرته ما د خپل رب نه علاوه خوک خلیل
مکرخولی نو ابو بکر به می خان لپاره خیل مکرخولی وی.

د جنبد بن عبد الله په حدیث کي رائي : چي نبي صلی الله عليه وسلم د مرگ نه پينځه ورځي مخکي فرمایلی وو: ستاسو خخه زما بعضی خليلان او دوستان وو ليکن نن ورڅه زه د هر خليل د ملګرتیا نه د برات اظهارکوم ځکه که ما په دنيا کي څوک خليل ګرځولي نوا بو بکر به می ګرځولي وي.

لو كنت متَّخذًا من أَهْلِ الْأَرْضِ خَلِيلًا لَا تَخْذُتُ أَبَا بَكْرَ خَلِيلًا ، وَلَكِنْ صَاحِبُكُمْ خَلِيلٌ
الله يعني نفسه وفي رواية: إِنِّي أَبْرَأُ إِلَى كُلِّ خَلِيلٍ مِّنْ خُلُتِهِ ، وَلَوْ كُنْتُ مَتَّخذًا مِّنْ أَهْلِ
الْأَرْضِ خَلِيلًا لَا تَخْذُتُ أَبَا بَكْرَ خَلِيلًا . وفي رواية: إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَنِي خَلِيلًا كَمَا اتَّخَذَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا

صحيح البخاري الصفحة أو الرقم: 3904

ددی حدیث په خلاف یو بل حدیث کي رائي چي نبي صلی الله عليه وسلم د خپل
وفات نه پينځه ورځي مخکي و فرمایل:

أَخْرَجَ أَبُو الْحَسْنِ الْحَرْبِيَّ فِي (فَوَائِدِهِ) : عَنْ أَبِي بْنِ كَعْبٍ ، رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ، قَالَ :
إِنِّي أَحَدُ ثُعَدِي بَنِيَّكُمْ قَبْلَ مَوْتِهِ بِخَمْسٍ ، دَخَلَتْ عَلَيْهِ وَهُوَ يَقُولُ : (إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا إِلَّا
وَقَدْ اتَّخَذَ مِنْ أَمْتَهِ خَلِيلًا ، وَإِنْ خَلِيلِي أَبُو بَكْرٌ أَلَا وَإِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَنِي خَلِيلًا كَمَا اتَّخَذَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا

هیچ یو نبی نشته مگر د خپل امت خخه یی د ئان لپاره خليل مقرن کړی دی او زما
خليل ابو بکر دی او لکه خنګه چې الله تعالى ابراهيم خپل دوست ګرڅولي وو دغه
شان یی زه هم دوست ګرڅولي یم .

د خلت نه مراد د محبت اعلى درجه ده هغه محبت چې په زره باندي یی پوره کنټرول
کړي وی سم دی زره ته ننوتلى وی چې بل چا ته ئخای نه ورکوي .

امام قسطلانی ددی حدیث په شرح کی لیکی: أرجع إلية في المهمات وأعتمد عليه في
ال حاجات

د خليل نه مراد هغه شخص چې زه ورته په خپلو مهموکارونوکی رجوع کوم او د
حاجتونو په پوره کولوکی په هغه اعتماد کوم .

ملا على قاري فرمایی: وَفِي الْجُمْلَةِ هَذَا الْحَدِيثُ دَلِيلٌ ظَاهِرٌ عَلَى أَنَّ أَبَا بَكْرَ أَفْضَلُ
الصَّحَابَةِ.

دا حدیث واضح دلیل دی چې ابو بکر په ټولو صحابه وکی افضل دی .

۴ ابو بکر رضی الله عنہ نبی صلی الله علیہ وسلم ته د ټولو
خلکو نه ډیرګران وو.

عمرو بن العاص رضی الله عنہ فرمایی: ما د نبی صلی الله علیہ وسلم نه پونښته وکړه په
خلکوکی تاته خوک ډیر محبوب دی؟ هغه وفرمایل: عایشہ . ما وویل : په سروکی ،
هغه وفرمایل: د عایشہ پلار یعنی ابو بکر رضی الله عنہما

ما وویل بیا خوک؟ هغه وفرمایل: عمر، نو بیا نبی صلی الله علیه وسلم چیرکسان شمار کړل او زه ددی خبری نه دیری په وجہ چپ شوم چې ما په اخیرکې حساب نکړي.

د بیهقی په روایت کې دی : عمرو بن العاص فرمایي چې نبی صلی الله علیه وسلم چې
کله زه په غزوه ذات السلاسل کې امیر مقرر کرم نو زما زړه کې دا خبره راغله چې نبی
صلی الله علیه وسلم زه پداسی قوم باندی امیر مقرر کرم چې هغې کې د ابوبکر او عمر
پشان کسان دی ددی نه دا معلومیری چې د هغه په زړه کې زما تعظیم دی ددی د وجو
می ترى تپوس وکړ.

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ عُمَرَ بْنَ الْعَاصِ عَلَى جِيشِ ذَاتِ السَّلاَلِ،
قَالَ : فَأَتَيْتُهُ فَقَلَّتْ : أَيُّ النَّاسِ أَحَبُّ إِلَيْكَ ؟ قَالَ : (عَائِشَةُ) . قَلَّتْ : مَنَ الرَّجَالُ ؟ قَالَ
: (أَبُوهَا) . قَلَّتْ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : (عُمَرُ) . فَعَدَّ رَجَالًا ، فَسَكَّتْ مَخَافَةً أَنْ يَجْعَلَنِي فِي
آخِرِهِمْ .

الراوي : عبد الرحمن بن ملـ النهـي أبو عثمان | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

[الصفحة أو الرقم: 4358 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

۵-د خیر په کارونوکی د ټولو صحابه وو څخه مخکي والي:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ بِالصَّدَقَةِ، فَقَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابَ: وَعِنْدِي [ص: 385] يَوْمَئِذٍ
مَا لِكَثِيرٍ؛ فَقُلْتُ: وَاللَّهِ! لَا فَضْلَنَّ أَبَا بَكْرٍ هَذِهِ الْمَرَّةَ. فَأَخَذْتُ نِصْفَ مَالِيٍ وَتَرَكْتُ نِصْفَهُ
فَأَتَيْتُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؛ فَقَالَ: «هَذَا مَا لَكَشِيرٌ؛ فَمَا تَرَكْتَ لِأَهْلِكَ؟» . قَالَ:

قُلْتُ تَرَكْتُ لَهُمْ نِصْفَهُ وَجَاءَ أَبُو بَكْرٍ بِمَا لِكَثِيرٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا تَرَكْتَ لِأَهْلِكَ؟» ، قَالَ: تَرَكْتُ لَهُمُ اللَّهُ وَرَسُولَهُ

الراوي : عمر بن الخطاب | المحدث : ابن كثير | المصدر : مسند الفاروق

الصفحة أو الرقم: 264/1 | خلاصة حكم المحدث : فيه ضعف

. [إسناده ضعيف، والحديث حسن]

نبی صلی الله علیه وسلم یو ورخ صحابه و ته د صدقه حکم وکړ پدیکښن عمر رضی الله عنہ وویل: نن ورخ ما سره ډیر زیات مال دی نو قسم په الله نن به زه د ابوبکر نه د خیر په کارکۍ مخکۍ کیږم

نو ما نیم مال راوړه او نیم می پريخوده، نبی صلی الله علیه وسلم وفرمايل دا خوډير مال دی تا خپل کور ته خه پريخودل؟ هغه وویل: خپل اهل ته می نیم مال پريخوده، پدیکښن ابوبکر رضی الله عنہ هم ډیر مال راوړه نبی صلی الله علیه وسلم وفرمايل: دا خو ډیر مال دی تا خپل اهل ته خه پريخودل که نه؟ هغه وویل: ما هغوي ته الله او رسول پريخودل. نو عمر رضی الله عنہ ابوبکر ته وویل: هرکارکې تا زمونږونه سبقت کړی دی.

۶- د الله تعالى د فضل په حاصلولوکۍ د ابوبکر رضی الله عنہ اوچت همت او هغه ته به د جنت د ټولو دروازو نه اوازکېږي:

ابو هریره رضی الله عنہ فرمایی: ما د نبی صلی الله علیه وسلم نه اوږیدلی دی فرمایل یې: چا چې دوه جوړی د الله په لاره کې خرچ کړی نو د جنت د دروازو خخه به ورته اواز وکړی شی ای د الله بنده دا غوره دروازه ده نو خوک چې د مونځ ګوزارو خخه وو د مونځ د دروازې نه به ورته اواز وکړی شی او خوک چې د مجاهدینو خخه وو نو د

جهاد ددرهوازی نه به ورته اواز وکړي شي، خوک چې د صدقه ورکونکو خخه وو نو د
صدقه ددرهوازی نه به ورته اواز ورکړي شي، خوک چې د روزه دارو خخه وو د ریان
ددرهوازی نه به ورته اواز وکړي شي، پديکښن ابو بکر رضي الله عنه وفرمايل: چا ته چې
ددی ټولو درهوازو نه اواز وکړي شي نو د هغه به هیڅ ضرورت پاتې نشي نو ای د الله
رسول ايا کوم يوکس شته چې ددی ټولو دورهوازو نه به ورته اوازکیږي؟ نبی صلی الله
علیه وسلم وفرمايل: هو ای ابوبکر او زه د الله نه اميد لرم چې ته ددغی کسانو خخه
شي.

الراوي : أبو هريرة | المحدث : الألباني | المصدر : صحيح النسائي

الصفحة أو الرقم: 2438 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

٧- د الله په لاره کې د ابو بکر رضي الله عنه قربانياني :

عروه بن الزبير وايي: ما د عبدالله بن عمر رضي الله عنه نه پونستنه وکړه چې مشرکانو د
رسول الله صلی الله عليه وسلم سره ډيره سخته معامله په کوم ئای کې کړي ده؟ هغه
وفرمايل: ما عقبه بن ابی معیط ولیده چې راغلی او نبی عليه السلام موئع کولو نو خپل
خادرېي د هغه په خټ کې واچوو او هغه له یې ساه بنده کړه پديکښن ابو بکر راغلی
هغه له یې دیکه ورکړه او نبی صلی الله عليه وسلم یې ترینه خلاص کړ او ويی فرمايل:
ایا تاسو هغه انسان وژنی چې وايي زما رب الله دی او هغه د رب له طرفه تاسو ته
واضح دلایل راوړی دی نو ابو بکر رضي الله عنه دلتہ داسی قربانی ورکړه چې هیچا
نه وه ورکړي لکه خنګه چې په فرعونیانوکی یو مومن سپړی د فرعون مخکی د موسى
دافع کړي وه

الراوي : عبد الله بن عمرو | المحدث : ابن حبان | المصدر : صحيح ابن حبان

الصفحة أو الرقم: 16567 | خلاصة حكم المحدث : أخرجه في صحيحه

٨- د ابو بکر رضی الله عنہ زہد :

هغه ډیر زاھد انسان وو په دنیا کې بې رغبتی د اخترت سوچ د هغه عادت وو تردی چې کله به ورلہ غلامانو مال ورکړد هغوي نه به یې تپوس کولو چې دا مو د کوم څای نه کسب کړي دی یو ورڅي د خپل غلام د لاس خه خوراک و خوره بیا یې ترینه پوبنتنه وکړه چې دا دی د کوم څای نه کټپلي وو؟ هغه وویل ما به په جاهلیت کی کهانت کولو دا د هغى په پیسو می اغستی دی ،نو ابو بکر رضی الله عنہ په خپل خوله کی ګوته ورداخل کړه او هر خه یې واپس التی کړل.

٩- د ابو بکر لپاره د نبی صلی الله علیه وسلم غصه کیدل:

ابو دردا رضی الله عنہ فرمایی: یوه ورڅ د ابوبکر او عمر مایین کې په شه شی باندی لانجه وشوه

١٠- ابو بکر رضی الله عنہ د جنتیانو سردار دی :

علی رضی الله عنہ فرمایی: نبی صلی الله علیه وسلم یو ورڅ و فرمایل: ابو بکر او عمر د جنت د بودا ګانو سرداران دی د اولنو او اخیرنی البتہ د پیغمبرانو نه علاوه، بیا یې و فرمایل: ای علی تر خو پوری چې دواړه ژوندی وی نو دا خبره ورته مه کوه .

عَنْ عَلِيٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَبُو بَكْرٌ وَعُمَرُ سَيِّدَا الْكُهُولِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ، إِلَّا النَّبِيُّ وَالْمُرْسَلُونَ، لَا تُخْبِرُهُمَا يَا عَلِيٌّ مَا دَامَا حَيَّينِ».

الراوي : أنس بن مالك | المحدث : الترمذى | المصدر : سنن الترمذى

الصفحة أو الرقم: 3664 | خلاصة حكم المحدث : حسن غريب من هذا الوجه

۱۱- په سړو کې د ټولو نه مخکی ابو بکر رضی الله عنہ ایمان راوړی ۹۹:

کله چې نبی صلی الله علیه وسلم مبعوث شو او الله تعالیٰ ورته د نبوت ذمه داري وروسوپارله نو په زنانه وکۍ د ټولو نه مخکی د هغه بیبی حضرت خدیجه رضی الله عنها بغیر د تردد نه ایمان راوړه او په سړو کې د ټولو نه مخکی ابو بکر رضی الله عنہ ایمان راوړه نبی صلی الله علیه وسلم فرمایی چې ما هر چاته دعوت ورکړی دی نو هغه د سوچ او فکر نه بغیر ایمان ندی راوړی او لګک شان تردد بی کړی مګر ابو بکر رضی الله عنہ ته چې کله ما د اسلام دعوت ورکړې بغیر د شک او تردد نه یې دعوت قبول کړ ابراهیم نخعی رحمه الله فرمایی: په نبی صلی الله علیه وسلم باندی د ټولو نه مخکی ایمان حضرت ابوبکر راوړی دی .

عَنِ النَّخْعَيِّ قَالَ: أَوَّلُ مَنْ أَسْلَمَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبُو بَكْرٌ

۱۲- نبی صلی الله علیه وسلم ابو بکر لره په مرض الوفات کې د مونځ امام مقرد کړی ۹۹ :

عايشه رضى الله عنها فرمایی: چی نبی صلی الله علیه وسلم و فرمایل: ابو بکر ته امر و کری چی خلکو ته د مونخ امامت و رکری نو عايشه و فرمایل: ای د الله رسول، که چیرته ابو بکر ستا په ئای باندی و دریده نو د ژرا دوجی به قرات و نکری شی نو بیا نبی صلی الله علیه وسلم و فرمایل: ابو بکر ته حکم و کری چی خلکو ته امامت و رکری پدیکن بن عايشه رضی الله عنها حفصه ته وویل ته ورته و وایه چی که ابو بکر ستا په ئای و دریوی نو د ژرا دوجی به مونخ و نکری شی نو ته عمر ته حکم و کری چی خلکو ته مونخ و رکری، نو حفصه ورته وویل: نبی صلی الله علیه وسلم و فرمایل: نه بیشکه تاسو د یوسف علیه السلام د زمانی بنخی یی ابو بکر ته و وایی چی خلکو ته امامت و رکری

مُرَوَا أَبَا بَكْرٍ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ فَقَالَتْ عَائِشَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ أَبَا بَكْرَ إِذَا قَامَ مَقَامَكَ لَمْ يُسْمِعِ النَّاسَ مِنَ الْبُكَاءِ فَأَمْرَ عَمَرَ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ قَالَتْ فَقَالَ مُرَوَا أَبَا بَكْرٍ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ قَالَتْ عَائِشَةُ فَقُلْتُ لِحَفْصَةَ قُولِي لَهُ إِنَّ أَبَا بَكْرَ إِذَا قَامَ مَقَامَكَ لَمْ يُسْمِعِ النَّاسَ مِنَ الْبُكَاءِ فَأَمْرَ عَمَرَ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ، قَالَتْ : فَقَالَ : مُرَوَا أَبَا بَكْرٍ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ، قَالَتْ عَائِشَةُ : فَقُلْتُ لِحَفْصَةَ : قُولِي لَهُ : إِنَّ أَبَا بَكْرَ إِذَا قَامَ مَقَامَكَ لَمْ يُسْمِعِ النَّاسَ مِنَ الْبُكَاءِ، فَأَمْرَ عَمَرَ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ، فَفَعَلَتْ حَفْصَةُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّكَ لَأَنْتَ صَوَاحِبُ يُوسُفَ مُرَوَا أَبَا بَكْرٍ فَلِيَصُلِّ بِالنَّاسِ فَقَالَتْ حَفْصَةُ لِعَائِشَةَ مَا كُنْتُ لَأُصِيبَ مِنْكَ خَيْرًا

الراوي: عائشة أم المؤمنين | المحدث: الألباني | المصدر: صحيح الترمذى

الصفحة أو الرقم: 3672 | خلاصة حكم المحدث: صحيح

د نبی صلی الله علیه وسلم نه پس پدی امت کی غوره انسان:

علی رضی الله عنہ فرمائی: ایا زہ تاسو ته پدی امت کی د نبی صلی الله علیہ وسلم نه غورہ انسان نه دربنایم؟ هغه ابو بکر دی، بیا یی و فرمایل: ایا زہ تاسو ته د ابو بکر نه پس پدی امت کی غورہ انسان نه دربنایم؟ هغه عمر دی.

عَلَيْهِ يَقُولُ: أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِخَيْرٍ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدَ نَبِيِّهَا؟ أَبُو بَكْرٍ، ثُمَّ قَالَ: أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِخَيْرٍ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدَ أَبِي بَكْرٍ؟ عُمَرُ

الراوی : وهب بن عبد الله السوائي أبو جحيفة | المحدث : أحمد شاكر | المصدر :
مستند أحمد

الصفحة أو الرقم: 147/2 | خلاصة حكم المحدث : إسناده صحيح

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: كُنَّا نَعْدُ وَأَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُتَوَافِرُونَ: خَيْرٌ . هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدَ نَبِيِّهَا أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ

ابو هریره رضی الله عنہ فرمائی: د صحابه کرامو په وجود کی به موږ د نبی صلی الله علیہ وسلم نه پس غورہ انسانان ابو بکر او عمر ګنډل.

۱۳- ابو بکر رضی الله عنہ د هغه لس صحابہ کرامو خخه دی چی په دنیا کی ورقه د جنت بشارت میلاو شوی ۹۹. چی دی صحابہ کرامو ته عشرہ مبشرہ ویل کیرو.

سعید بن زید فرمایی: نبی صلی الله علیہ وسلم وفرمایل: ابو بکر په جنت کی دی، عمر په جنت کی دی، عثمان په جنت کی دی، علی په جنت کی دی، طلحہ په جنت کی دی، زبیر په جنت کی دی سعد په جنت کی دی، عبدالرحمن په جنت کی دی، هغه ته وویل شو: دا نهم پکبن خوک دی هغه وویل : زه یم .

سَعِيدَ بْنَ زَيْدَ بْنَ عَمْرُو بْنِ نُفِيلٍ، يَقُولُ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَاشَرَ عَشَرَةً، فَقَالَ: «أَبُو بَكْرٌ فِي الْجَنَّةِ، وَعُمَرُ فِي الْجَنَّةِ، وَعُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ، وَعَلِيٌّ فِي الْجَنَّةِ، وَطَلْحَةُ فِي الْجَنَّةِ، وَالْزُّبَيرُ فِي الْجَنَّةِ، وَسَعْدٌ فِي الْجَنَّةِ، وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ فِي الْجَنَّةِ» فَقَيلَ لَهُ: مَنْ
«التَّاسِعُ؟ قَالَ: «أَنَا»

الراوي : سعيد بن زيد | المحدث : الوادعي | المصدر: صحيح دلائل النبوة

الصفحة أو الرقم: 203 | خلاصة حكم المحدث : حسن

بیا د ابو بکر رضی الله عنہ مزید خصوصیت دادی چی هغه ته په انفرادی طور سره هم
دیرو ځایونوکی د جنت بشارت میلاو شوی دی لکه د مثال په طور دا حدیث ملاحظه
کړی

نبى صلى الله عليه وسلم يو ورخ صحابه کرامو ته وویل: پتاسوکى نن ورخ خوک روزه دى؟ ابو بکر وویل: زه، بيا يى وفرماييل: پتاسوکى نن چا د مريض عيادت کپرى دى؟ ابو بکر وفرماييل: ما کپرى دى، بيا هغه وفرماييل: پتاسوکى نن خوک جنازى ته حاضر شوي دى؟ ابو بکر وویل: زه، بيا هغه وفرماييل: چا نن مسکين ته خوراک ورکپرى دى؟ ابو بکر وویل: ما .مروان وايى: مونبر ته د نبى صلى الله عليه وسلم دا خبره رارسيدىلى ده چى په چاكى چى دا تول صفات په يو ورخ کى راجمع شى هغه به جتنى وي .

مَنْ أَصْبَحَ الْيَوْمَ مِنْكُمْ صَائِمًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٌ: أَنَا، قَالَ: «مَنْ عَادَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا؟» «قَالَ أَبُو بَكْرٌ: أَنَا، قَالَ: «مَنْ شَهَدَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٌ: أَنَا، قَالَ: «مَنْ أَطْعَمَ الْيَوْمَ مِسْكِينًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٌ: أَنَا. قَالَ مَرْوَانٌ: بَلَغَنِي أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَا اجْتَمَعَ هَذِهِ الْخِصَالُ فِي رَجُلٍ فِي يَوْمٍ، إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ

الراوى : أبو هريرة | المحدث : الألباني | المصدر : صحيح الأدب المفرد

الصفحة أو الرقم: 400 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: انْطَلَقْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَدَخَلَ حَائِطًا لِلْأَنْصَارِ فَقَضَى حَاجَتَهُ، فَقَالَ لِي: «يَا أَبَا مُوسَى أَمْلِكْ عَلَيَّ الْبَابَ فَلَا يَدْخُلَنَّ عَلَيَّ أَحَدٌ إِلَّا بِإِذْنِي». فَجَاءَ رَجُلٌ فَضَرَبَ الْبَابَ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ فَقَالَ: أَبُو بَكْرٌ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا أَبُو بَكْرٌ يَسْتَأْذِنُ، قَالَ: «إِنَّمَا لَهُ وَبَشَّرَهُ بِالْجَنَّةِ». فَدَخَلَ وَبَشَّرَتُهُ بِالْجَنَّةِ، وَجَاءَ رَجُلٌ آخَرُ فَضَرَبَ الْبَابَ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ فَقَالَ: عُمَرٌ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا عُمَرُ يَسْتَأْذِنُ، قَالَ: «افْتَحْ لَهُ وَبَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ». فَفَتَحَتْ الْبَابَ وَدَخَلَ وَبَشَّرَتُهُ بِالْجَنَّةِ، فَجَاءَ رَجُلٌ آخَرُ فَضَرَبَ الْبَابَ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ قَالَ: عُثْمَانُ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا عُثْمَانُ يَسْتَأْذِنُ، قَالَ: «افْتَحْ لَهُ وَبَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ عَلَى بَلْوَى تُصِيبُهُ

الراوي : أبو موسى الأشعري عبد الله بن قيس | المحدث : الترمذى | المصدر : سنن الترمذى

الصفحة أو الرقم: 13710 | خلاصة حكم المحدث : حسن صحيح

ابو موسى اشعری رضی الله عنہ فرمایی: زه د نبی صلی الله علیه وسلم سره لارم تر دی
چی هغه د انصارو یو با غ ته داخل شو او قضای حاجت یی کوو ماته یی و فرمایل: په
دروازه بانده و دریره او هیشوک بغیر د اجازت نه مه را پریورده ، نو دیکبند یوکس راغلی
او دروازه یی و تکوله ، ما وویل خوک یی؟ هغه وویل : ابو بکر یم ، ما نبی صلی الله
علیه وسلم ته وویل : ای د الله رسول ابو بکر اجازت غواپی ، هغه و فرمایل : اجازت
ورته و رکره او د جنت زیری هم و رکره ، نو هغه رانتوه او ما ورته د جنت بشارت و رکره
....

۱۴- د نبی صلی الله علیه وسلم سره کلکه ملگرتیا او دوستی تر
دی چی نبی صلی الله علیه وسلم به اکثر فرمایل: زه یو خای ته
لارم او ابو بکر او عمر زه باهر و ووتلم او ابو بکر او عمر ، زه ددی
خبری تصدیق کوم او ابو بکر او عمر .

بینما رجلٍ یسوقُ بقرةً له ، قد حملَ عليها ، التفتَ إِلَيْهِ الْبَقَرَةُ فَقَالَتْ :
إِنِّي لَمْ أُخْلُقْ لَهَا . وَلَكِنِّي إِنَّمَا خُلِقْتُ لِلْحَرَثِ . فَقَالَ النَّاسُ : سَبَّحَنَ

اللهِ ! تعجّباً وفرعاً . أبقرة تكلّم ؟ فقال رسول اللهِ صلّى اللهُ عليه وسلام : فإنّي أؤمن به وأبو بكر وعمر .

الراوي : أبو هريرة | المحدث : مسلم | المصدر : صحيح مسلم

الصفحة أو الرقم: 2388 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

دابو هریره رضی الله عنہ خخه روایت دی چی نبی صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی : یوکس خپله غوا رابنکله او اراده یی کپری وہ چی پری سورشی پدیکبن غوا د هغه طرف ته مخ راوبوو او ویی ویل : مونبوددی لپاره نه یو پیدا چی ته راباندی سوریری مونبود خود پتو دایوی لپاره پیدا یو : نو د نبی صلی الله علیه وسلم ټولو ملکرو وویل سبحان الله (دا خنگه کیدای شی چی غوا خبری وکپری) نو نبی صلی الله علیه وسلم وفرمایل : پدی باندی زه ابوبکر او عمر یقین کوی حالانکه هغوي پدی وخت کی نه وو موجود

وضعَ عُمْرٍ عَلَى سَرِيرِهِ، فَتَكَنَّفَهُ النَّاسُ، يَدْعُونَ وَيُصَلُّونَ قَبْلَ أَنْ يُرْفَعَ، وَأَنَا فِيهِمْ، فَلِمْ يَرْعَنِي إِلَّا رَجُلٌ آخِذٌ مَنْكِبِي، إِذَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ فَتَرَحَّمَ عَلَى عُمَرَ وَقَالَ : مَا خَلَّتْ أَحَدًا أَحَبَّ إِلَيَّ أَنْ أَلْقَى اللَّهَ بِمِثْلِ عَمَلِهِ مِنْكَ، وَإِيمُ اللَّهِ، إِنْ كُنْتُ لاؤْنُ أَنْ يَجْعَلَكَ اللَّهُ مَعَ صَاحِبِيكَ، وَحَسِبْتُ : إِنِّي كُنْتُ كَثِيرًا أَسْمَعُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : (ذَهَبْتُ أَنَا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرَ، وَدَخَلْتُ أَنَا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرَ، وَخَرَجْتُ أَنَا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرَ).

الراوي : عبدالله بن عباس | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

[الصفحة أو الرقم: 3685 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح

ابن ابی مليکه وایی : ما د ابن عباس رضی الله عنہ نه اوریدلی دی فرمایل یی : کله چی
د عمر رضی الله عنہ جنازه په کت کی کیخودلی شوہ او خلک ترینه را تپول شول چی
دعا یی ورتہ کوله د هغه تعریفونه یی بیانول زه هم پدی کسانوکی و م پدیکبن یوکس
زمما په اوره باندی لاس کیخوده چی ما وکتل هغه علی رضی الله عنہ وو

نو هغه د عمر رضی الله عنہ تعریف وکړی بیا یی وویل ای عمر تا د ئخان پشان خوک
پرینخوده چی زه دا تمنی وکړم چی زه د الله سره میلاو شم او د هغه پشان عمل می
کړی وي او زه دا یقین لرم چی الله به تا د خپلو دوه ملګرو سره یو خای کړی خکه ما
به د نبی صلی الله علیه وسلم نه اکثره اور دیل : زه لاړه او ابو بکر او عمر راسره وو، زه
داخل شوم او ابو بکر او عمر راسره وو، زه باهر ووتلم او ابو بکر او عمر راسره وو

۱۵- د نبی صلی الله علیه وسلم نه پس د خلافت حقدار ابو بکر
رضی الله عنہ وو او پدی باندی د صحابه کرامو اتفاق شوی وو
تر دی چی د نن ورخ پوري اهل سنت والجماعت پدی متفق
دی چی د اولني خلیفه ابو بکر رضی الله عنہ وو البتہ شیعه هکان
پدی کی اختلاف کوي چی د هغوي اختلاف لره هیڅ اعتبار
نشته .

عايشه رضى الله عنها فرمایی: نبی صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی : که ما ی خلیفه تقرر کولی نو ابو بکر او عمر به می خلیفه گان مقرر کبری وی.

عن عائشة قالت قبض رسول الله صلی الله علیه وسلم ولم يستخلف قالت و قال - 17
رسول الله صلی الله علیه وسلم لو كنت مستخلفاً أحداً لاستخلفت أباً بكر و عمر

۶ ابو بکر رضی الله عنہ په هغه خلفای راشدینوکی دی چی
نبی صلی الله علیه وسلم د هغوي د طریقی د تابعداری حکم
کبری ۹۹.

نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمایی: زما نه پس په صحابه وکی د ابو بکر او عمر
تابعداری وکبری.

او یو بل روایت کی دی : زما د سنتو تابعداری وکبری او د هغه خلفای راشدینو د سنتو
چی هدایت ورته شوی دی .

اقْتَدُوا بِاللَّذِينَ مِنْ بَعْدِي مِنْ أَصْحَابِي أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ،»

الراوی : عبدالله بن مسعود | المحدث : الترمذی | المصدر : سنن الترمذی

الصفحة أو الرقم: 3805

امام مناوي رحمه الله فرمایی:

لحسن سیرتهما وصدق سریرتهما وفيه إشارة لأمر الخلافة

ددي حدیث معنی داده چي د هغوي د بنه سیرت او ریبنتینی باطن په وجه د هغوي تابعداری وکړي او پدی کې خلافت ته اشاره ده.

۱۷ ابو بکر رضی الله عنہ هغه صحابی دی چی د بدر په غزاکی ورسه ملایک ملکری وو او د کفارو مقابله یی ورسه کوله:

علی رضی الله عنہ فرمایی: نبی صلی الله علیه وسلم مات د بدر په جنګ کې وفرمایل : پناسوکۍ د یو تن سره جبریل ملکری دی او د بل سره میکايل او اسرافیل یو غټه ملایک دی چی هغه هم دی جنګ کې حاضر شوی دی

مَعَ أَحَدٍ كُمَا جَبْرِيلُ ، وَمَعَ الْآخَرِ مِيكَائِيلُ ، وَإِسْرَافِيلُ مَلَكُ عَظِيمٌ يَشْهَدُ الْقِتَالَ "

الراوي : علي بن أبي طالب | المحدث : الهيثمي | المصدر : مجمع الزوائد
الصفحة أو الرقم: 9/61 | خلاصة حكم المحدث : رجاله رجال الصحيح

فضائل عمر رضي الله عنه

۱- د عمر رضي الله عنه صفت په تورات او انجيل کي هم راغلي ۹۹.

ابن الجوزى رحمه الله د عمر رضي الله عنه د موذن نه واقعه نقل کري ده چي عمر رضي الله عنه د بعضی یهودی عالمانو پخوا باندی تير شو او ويی فرمایل: اياسو په كتابونوکی زموږ خه تذکره شته؟ هغوي وویل: ستاسو د صفاتو او اعمالو تذکره پکښن شته ليکن نومونه مو پکښن نشته، عمر رضي الله عنه وفرمایل: نو هغه کوم صفت دی چي په ماکي موجود دی هغوي وویل: د وسپني بنکر، عمر رضي الله عنه وویل ددي نه خه مطلب؟ هغه وویل: ته ډير سخت مشربي .

نو عمر رضي الله عنه: الله اکبر وویله .

عن الأقرع مؤذن عمر رضي الله عنه أن عمر مرّ على الأسقف، فقال: "هل تجدونا في شيء من كتبكم؟" فقالوا

صفتكم وأعمالكم، ولا نجد أسماءكم". قال: "كيف تجدونني؟" قال: "قرن من حديد"، قال: "قرن من حديد ماذا؟" قال: "أمير شديد"، قال عمر: "الله أکبر الحمد لله"

الراوي : عمر بن ربيعة | المحدث : الهيثمي | المصدر : مجمع الزوائد

الصفحة أو الرقم: 68/9 | خلاصة حكم المحدث : رجاله ثقات

۲- د جاهليت په دورکي هم د عمر رضي الله عنه ډير شان شوکت وو او په خلکو باندي يې مشري کړي ووه

امام ذهبي فرمائي: قال الذهبي: "كان من أشرف قريش، وإليه السفاراة كانت في الجاهلية، وذلك أن قريشاً كانت إذا وقع بينهم حرب، أو بينهم وبين غيرهم، بعثوه سفيراً".¹ 1. الذهبی: التهذیب 3 / ق 177 / أ، ابن عبد البر: الاستیعاب 3/1145.

هغه په قريشوکي یو عزتمند سپری وو، په جاهليت کي هغه ته د سفارت ذمه داري ورکري شوي ووه، هغه داسی چې کله به د قريشو مابين کي جنګ واقع شو یا د هغوي او نورو قومونو ماين کي نو عمر رضي الله عنه به یې د سفير په طور مقرر کړ.

۳- نبی صلی الله علیه وسلم د هغه لپاره دعا کړي ووه چې ای الله اسلام ته د عمر په وجه عزت ورکړي:

عن ابن عمر أن النبي صلی الله علیه وسلم قال: "اللهم أعزَّ الإسلام بأحب هذين الرجلين إليك؛ بأبى جهل أو بعمر بن الخطاب"، قال: "وكان أحبهما إليه عمر".

الراوي : عبدالله بن عمر | المحدث : الترمذی | المصدر : سنن الترمذی

الصفحة أو الرقم: 3681 | خلاصة حكم المحدث : حسن صحيح غريب

ابن عمر رضي الله عنه روایت کوي چې نبی صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو: ای الله پدی دوہ کسانوکی چې کوم کس تاته ډير محبوب وی د هغه په وجه اسلام ته عزت

ورکړه یعنی ابو جهل او عمر بن الخطاب .نو هغه فرمایي چې الله ته ډیر محبوب عمر رضی الله عنہ وو.

۳-نبی صلی الله علیه وسلم د عمر لپاره دعا کړی چې ای الله دده د زړه نه بغضا او نفرت وباسه او ایمان پکښ دا خل کړه

ابن عمر رضی الله عنہما فرمایي: کله چې عمر مسلمان شو نو نبی صلی الله علیه وسلم په سینه کې ووھه او دری ئحل یې دا دعا ولوسته :ای الله دده د سینه نه هر قسم نفرت وباسی او په ایمان سره یې بدل کړي .

ابن عمر أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضَرَبَ صَدْرَ عَمْرٍ حِينَ أَسْلَمَ ثَلَاثَ مَرَاتٍ وَهُوَ يَقُولُ: "اللَّهُمَّ أَخْرُجْ مَا فِي صَدْرِهِ مِنْ غُلًّا وَأَبْدِلْهُ إِيمَانًا"، يَقُولُ لَهَا ثَلَاثًا. ذَكْرُهُ الْذَّهَبِيُّ فِي التَّذْهِيبِ

تهذیب التهذیب 3 / ق 177 / أ.

۴- عمر رضی الله عنہ هغه انسان چې نبی صلی الله علیه ورته په دنیا کې د جنت بشارت ورکړیدی :

عن أبي هريرة رضي الله عنه وأرضاه قال: (يَنِمَا نَحْنُ عِنْدُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَالَ: بَيْنَا أَنَا نَائِمٌ رَأَيْتُنِي فِي الْجَنَّةِ - وَرَؤْيَا الْأَنْبِيَاءِ حَقٌّ - إِذَا امْرَأَةٌ تَتَوَضَّأُ إِلَيْهِ جَانِبَ قَصْرٍ، فَقَلَّتْ: لَمَنْ هَذَا الْقَصْرُ؟ قَالُوا: لِعُمَرَ، فَأَرْدَتْ أَنْ أَدْخِلَهُ فَذَكَرَتْ غَيْرَهُ فَوَلََّتْ مَدْبِرًا).

الراوي : أبو هريرة | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

[الصفحة أو الرقم: 3242 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح

ابو هريره رضى الله عنه فرمایی: مونبر د نبی صلی الله علیه وسلم په مجلس کی ناست
وو نو هغه وفرمایل: زه ویده و م پدیکښ ما خوب کی ولیدل چې زه جنت ته تلى یم ، او
ګورم چې یوه زنانه د یوی بنګلې په ګوت کی اودس کوي ، ما پونښته وکړه ، دا
کور(بنګله) د چا ده ؟ هغه وویل: د عمر، نو ما اراده وکړه چې ورداخڅ شم ليکن بيا
ماته د عمر رضى الله عنه غیرت رایاد شو نو راوپس شوم، کله چې نبی صلی الله علیه
وسلم دا خوب عمر رضى الله عنه ته بیان کړ نو هغه وژړل او ويی فرمایل: اى د الله
رسول صلی الله علیه وسلم ایا پتا باندی به ما له غیرت راخي؟

٥- عمر بن الخطاب هغه انسان چې نبی صلی الله علیه وسلم ورته د خپل علم نه خه حصه ورکړی وه :

عبد الله بن عمر رضي الله عنه وأرضاه قال: سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم
يقول: (بينا أنا نائم أتيت بقدح لbin فشربت حتى إنني لأرى الري يجري من أظفاري، ثم
أعطيت فضلي عمر بن الخطاب، قالوا: فما أولته يا رسول الله؟ قال: العلم).

الراوي : عبدالله بن عمر | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

[الصفحة أو الرقم: 7032]

د عبد الله بن عمر رضي الله عنهمانه روایت دی چې نبی صلی الله علیه وسلم فرمایلی
دی : ما په خوب کی ولیدل چې د پیو لوخی راته راکړی شو ما هغه وڅکښل تر دی
چې څان می بنه مورکړ او موږوالی می په خپل نوکانوکی محسوس کړ ، بیا می باقی

پاتی شوی پی عمر رضی الله عنہ ته ورکړل، صحابه کرامو وویل : ددی تاسو خه تعییر کوی ای د الله رسول: هغه وفرمایل: ددی تعییر علم دی .

نو ددی حدیث نه دوه فایدی معلومی شوی :

۱: په خوب کی د شیدو لیدلو نه مراد علم دی .

۲: عمر رضی الله عنہ دی خومره علم حاصل کړی دی دا یې د نبی صلی الله علیه وسلم د چینی نه حاصل کړی دی چې هغه قران او حدیث دی .

عد عمر رضی الله عنہ په وجہ مسلمانان قوی شوی وو او ددين

دعوت یې په بنکاره شروع کړی وو :

عبد الله بن مسعود رضي الله عنه وأرضاه قال: ما زلنا أعزه من ذ أسلم عمر بن الخطاب
رضي الله عنه وأرضاه،

الراوي : قيس بن أبي حازم | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

الصفحة أو الرقم: 3863 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

عبد الله بن مسعود رضي الله عنه فرمایی: كله نه چې عمر رضی الله عنہ ایمان راوېږي
دی د هغې ورځ نه مونږ قوی او مضبوط شوی یو.

عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ يَقُولُ: مَا كُنَّا نَقْدِرُ عَلَى أَنْ نُصْلِيَ عِنْدَ الْكَعْبَةِ حَتَّى أَسْلَمَ عُمَرُ بْنُ
الْخَطَّابَ، فَلَمَّا أَسْلَمَ قَاتَلَ قُرَيْشًا حَتَّى صَلَّى عِنْدَ الْكَعْبَةِ وَصَلَّيْنَا مَعَهُ، وَكَانَ إِسْلَامُ عُمَرَ
بَعْدَ خُرُوجِهِ مِنْ خَرَجَ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَرْضِ الْجِبَشِ.

بل روایت کی عبدالله بن مسعود فرمایی: د عمر د اسلام نه مخکی به موئر د کعبی په خواکی مونئخ نشوکولی بیا چی کله هغه مسلمان شو نو د قریشو سره یی جگړه وکړه او د کعبی سره یی مونئخ وکړ موئر هم ورسره مونئخ ادا کړ او هغه په هغه وخت کی مسلمان شوی وو کله چی نبی صلی الله علیه وسلم بعضی صحابه حبشه ته لیرلی وو.

۷- عمر بن خطاب رضی الله عنہ یو ډیر بهادر او قوى انسان وو
الله تعاليٰ ورتہ د علم، ايمان، تقوى ، زهد باوجود بدنه قوت
هم ورکړي وو چې خلک به ترينه سخت ويريدل پدی وجه کله
چې مسلمان شو نو د مشرکانو زور مات شو او په خپل دور
خلافت کی به ترينه خلک سخت يريدل چا به ددين خلاف کار
نشوکولی:

عبد الله بن عمر أَن النبِي صلَّى الله علَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (رأَيْتُ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَنْزَعْتُ بَدْلَهُ فَجَاءَ أَبُو بَكْرَ فَنَزَعْتُ ذَنْبَيَاً أَوْ ذَنْبَيْنِ نَزْعًاً ضَعِيفًاً وَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ، ثُمَّ جَاءَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ فَاسْتَحَالَتْ غَرْبًاً) يعني: وما ترك شيئاً في البئر (فلم أر عقريًا يفرى فريه) يعني حكيم كان يدقق النظر ويخطط تحطيطًا سديداً.

الراوي : عبد الله بن عمر | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

الصفحة أو الرقم: 3682 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

نبی صلی الله علیه وسلم فرمایی: ما خوب ولیده چې زه د کوهی نه او به راوی باسم ،نو ما یوه بوشکه راویسته ،بیا ابو بکر راغلی نو یو دوه بوشکی هغه هم راویستلی لیکن په ډیر کمزوری رایستلو سره او الله دی هغه ته مغفرت وکړي ،بیا عمر رضی الله عنہ راغلی

، او بى چىرى او بى راوىستلى (كوهى يى راخالى كى) نو ما د هغه پە شان تكتىكى انسان ندى لىدىل .

فایدە: پدى كى دىتە اشارە وە چى دابو بکر رضى الله عنە دور خلافت بە كم وى او عمر رضى الله عنە بە چىر وخت خلافت كوى .

٨- عمر رضى الله عنە چىرى هيپتى انسان وو الله تعالى ورتە رعب ورکرى وو خلک بە ترىنە سخت ويريدل:

سعد بن ابى وقاص رضى الله عنە فرمائى: نبى صلى الله عليه وسلم پداسى وخت كى دنبى صلى الله عليه وسلم كورتە د راننوتۇ اجازت وغۇشتە چى د قريشۇ بعضى زنانە دنبى صلى الله عليه وسلم پە كوركى ناستى وى د هغه سره يى خبرى كولى او خپل او ازاونە يى د هغه پە اواز اوچت كرى وو، كله چى عمر راننوتە نو تۈلى پاخيدلى او زر زر يى حجابونە واغوستىل ، نو نبى صلى الله عليه وسلم پە خندا شو ، عمر ووپىل: اي ى الله رسول الله تعالى دى ستا خندا ھميشه قايىمە وساتى ،

نو نبى صلى الله عليه وسلم وفرمايل: زە پدوی باندى تعجب كوم ، كله چى زما خواتە ناستى وى او ستا او azi يى واورىدە نو زر يى حجاب واقچوو، نو عمر وفرمايل: اي د الله رسول تە چىر حقدار وى پدى چى ستا نه ييرىدىلى وى ، بىا يى وفرمايل: اي د ئاخانونو دشمنانو د رسول الله نه نه ييرىرى او زما نه ويرىرى؟ هغۇرى ووپىل: هو ستا نه ئىكە ويرىزو چى تە چىرى سختى كونكى يى: نو نبى صلى الله عليه وسلم وفرمايل: اي عمر تە چى پە كومە لارە مزلى كوى نو شىطان پە هغى لارە نه ئى بلکى بله لارە اختياروی. (ستا نه ويرىرى)

(فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: عجبت من هؤلاء اللائي كن عندي، فلما سمعن صوتك ابتدرن الحجاب، فقال عمر: فأنت كنت أحق أن يهبن يا رسول الله! ثم قال عمر: يا عدوات أنفسهن! أتهببني ولا تهبن رسول الله صلى الله عليه وسلم؟ فقلن: نعم، أنت أفظ وأغلظ).

(استأذن عمر بن الخطاب على رسول الله صلى الله عليه وسلم وعنه نسوة من قريش يكلمنه ويستكثرنه عالية أصواتهن على صوته، فلما استأذن عمر قمن بابدرن الحجاب، فأذن له رسول الله صلى الله عليه وسلم، فدخل عمر ورسول الله يضحك)

الراوي : سعد بن أبي وقاص | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري
[الصفحة أو الرقم: 3683 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح

په حدیث کی نور فواید:

۱- د نبی صلی الله علیه وسلم سره د صحابه کرامو ادب او احترام : څکه چې عمر رضی الله عنه نبی صلی الله علیه وسلم ته وویل: ای د الله رسول ته ډیر حقدار یې چې ستا نه ویریروی زما په نسبت .

۲- د زنانه و سره به نرمی کولی شي: نبی صلی الله علیه وسلم فرمایی: په زنانه و باندی شفقت او د هغوي سره نرمی کوي .

بل روایت کی فرمایی: پتاسوکی بهترین انسان هغه دی چې د خپلی بنئی لپاره غوره وی او زه پتاسوکی د خپل اهل لپاره غوره یم .

۹- عمر بن خطاب یو محدث انسان وو الله تعالیٰ به ورته الهام
کوو په زره کی به یی ورته د خیر خبری اچولی همدا وجهه وه
چی د عمر رضی الله عنه اکثره فیصلی به د قران مطابقی وی

کله عمر رضی الله عنه نبی صلی الله علیه وسلم نه مطالبه وکړه چی زنانه و له حجاب کول پکار
دی نو الله تعالیٰ د پردی حکم نازل کړ

کله چی نبی صلی الله علیه وسلم په منافقانو باندی جنازه کوله نو عمر رضی الله عنه
منع کړ او وېي ويل : پدوی باندی جنازه مه کوه دا خود الله دشمنان دی ،نبی صلی^۱
الله علیه وسلم وفرمايل: اى عمر ما پريورده چی جنازه پري وکرم خکه الله تعالیٰ ماته
ددی اختيار راکړی دی الله فرمایلی دی : که ته ددوی لپاره اویا ئحل بخشش وغواړی
نو الله به ورته بخشش ونکړی ، نو قسم په الله که ماته دا پته ولکی چی د اویا ئحل نه
ډير بخشش غونبتل ددوی د مغفرت سبب کيدای شي نو زه به دا کار وکرم ،نو الله
تعالیٰ د عمر رضی الله عنه په موافقت کی دا ایت نازل کړ: {وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ
مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقْمُ عَلَى قَبْرِهِ} [التوبه:84]

ای نبی پدی منافقانوکی په هیڅ یو تن جنازه مه کوه مه د هغه په قبر باندی د بخشش
غونبتلو لپاره ودریوی.

دغه شان نور ډير واقعات دی چی قران پکښ د عمر رضی الله عنه د موقف او راي
مطابق نازل شوي دی چی هغی ته موافقات عمریه واي:

نبی صلی الله علیه وسلم فرمایي: په مخکنی امتونوکی بعضی خلک وو چی پیغمبران
نه وو ليکن الله به ورته الهام کولو ،که دغی کسانو خخه زما په امت کی خوک وي نو
هغه عمر بن خطاب دی .

قال أبو هريرة: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (لقد كان فيما قبلكم من الأمم ناس محدثون من غير أن يكونوا أنبياء، فإن يكن في أمتي أحد فإنه عمر)

الراوي : أبو هريرة | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

الصفحة أو الرقم: 3689 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

۹- عمر رضى الله عنه لکه خنگه چى هغه د اسلام قبلولو نه
مخکى په جاهليت کلك ولاړ و دغه رنګه د اسلام راولو نه پس
هغه په دين باندي کلك ولاړ وو چى ددين په ټولو احکامو به
یې عمل کولو په هغى کې هیڅ کمۍ کوتاهی به یې نه برداشت
کوله تر دی چى کله هغه زخمی شو او د بې هوشی په حالت
کې وو خلکو ورته وویل : ای امير المؤمنین د مونځ وخت دی
هغه زر رابیدار شو او وی فرمایل: چى خوک مونځ نه کوي د
هغه په اسلام کې هیڅ برخه نشه، نو په زخمی حالت کې یې
مونځ اداکړی چى د زخم نه یې وینه روانيه وه.

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: (بينما أنا نائم رأيت الناس عرضوا علي وعليهم قمص، فمنها ما يبلغ الثدي، ومنها ما يبلغ دون ذلك، وعرض علي عمر بن الخطاب وعليه قميص يجتره. قالوا: فما أولته يا رسول الله؟ قال: أولته الدين).

الراوي : أبو سعيد الخدري | المحدث : البخاري | المصدر : صحيح البخاري

الصفحة أو الرقم: 7009

نبي صلی الله علیه وسلم فرمایی: ما خوب ولیده چی خلک ماته پیش کړی شو او هغوي قمیصونه اغوستی وو، بعضی قمیصونه د سینو پوری رسیدلی وو، او بعضی ددی نه لاندی حصی پوری، او ماته عمر رضی الله عنہ رابنکاره شو چی یو اوورد قمیص یی اچلی وو چی رابنکه یی، صحابه کرامو تپوس وکړی د الله رسول ددی خه تعییر دی؟ هغه و فرمایل : دینداری.

۱۰۱ عمر رضی الله عنہ زهد ، سادگی او تقوی:

عمر بن خطاب رضی الله عنہ په دنیا کی انتہایی زاہد او بی رغبته وو د ډیری مالداری باوجود یی په ئخان باندی خرچ نه کوو بلکی اکثر مال به یی په فقیرانو او مسکینانو خرچ کوو او د بیت المال د مال خاص خیال به یی ساتھ په ئخان باندی یی د خلافت باوجود تکلیف برداشت کوو

یوه ورخ د روم سفیر راغلی او د عمر رضی الله عنہ باره کی یی پونسته وکړه چی د امیر المؤمنین کور او محل چیرته دی؟

خلکو ورتہ وویل: چی هغلته دی پدغه وخت کی عمر رضی الله عنہ د یوی ونی لاندی ویده وو. هغی سپری وویل: زه د امیر المؤمنین دکور تپوس کوم د عام غریب سپری نه، خلکو ورتہ وویل: همدغه امیر المؤمنین دی، چی ورغلی ګوری چی خپلو څپلو ته یی سر ایخودی دی، نو دی سپری تعجب وکړو چی دا امیر المؤمنین دی، خلکو وویل: هو همدا دی، هغه وویل: ای عمر تا حکمرانی وکړه نو عدل دی نافذکړ او په عدل سره امن راغلی نو خوبونه دی وکړل.

اٽد عمر رضى الله عنہ تذکرہ په قران کریم کی:

عَنْ مُجَاهِدٍ {وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ} [التحريم: 4] قَالَ: عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ.

د مجاهد رحمہ اللہ نہ ددی ایت په تفسیرکی نقل دی : چی بیشکہ اللہ تعالیٰ د نبی صلی اللہ علیہ وسلم مددگار دی او جبریل او په مومنانوکی نیک سپری .

ھغہ فرمایی: د نیک سپری نہ مراد عمر بن خطاب رضی اللہ عنہ دی .

۱۲۔ اللہ تعالیٰ د عمر رضی الله عنہ په زرہ کی حق اچولی وو او د ھغہ په ڙبھ یی حق ویل جاری کړی وو :

نبی صلی اللہ علیہ وسلم فرمایی: بیشکہ اللہ تعالیٰ د عمر په زرہ او ڙبھ باندی حق ویل جاری کړی دی .

ابن عمر رضی الله عنہما فرمایی: کله چی به خه مساله پیښه شوه نو خلکو به هم د خپل موقف اظہار وکړ او عمر به هم لیکن قران به د عمر رضی الله عنہ د موقف په تاییدکی نازل شو.

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ جَعَلَ الْحَقَّ عَلَى قَلْبِ عُمَرَ وَلِسَانِهِ " قَالَ: وَقَالَ ابْنُ عُمَرَ: " مَا نَزَّ
بِالنَّاسِ أَمْرٌ قَطُّ فَقَالُوا فِيهِ: وَقَالَ فِيهِ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ: - أَوْ قَالَ عُمَرُ - إِلَّا نَزَّ الْقُرْآنُ
عَلَى نَحْنٍ مِمَّا قَالَ عُمَرُ "أخرجه أحمد في "الفضائل" (313) و (314)، والترمذی
(3682)، وابن حبان (6895) وسنده حسن.

۱۳- د الله د خوف د وچى د عمر رضى الله عنه انتهاي ژرا:

عمر رضى الله عنه به د الله د يرى نه ډير ژړل کله چى به يى د قران تلاوت کولو ژډلى
به يى اوکله په مونځ کې کله د شپې په تهجدو کې

تردي چى عبدالله بن عيسى فرمایي: د عمر رضى الله عنه په مخ کې د ژرا په وجه دوه
تور خطونه جوړ شوي وو.

عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عِيسَى قَالَ: كَانَ فِي وَجْهِ عُمَرَ خَطَّانٌ أَسْوَدَانٌ مِنَ الْبَكَاءِ. فَضَالِّ الصَّحَابَةُ :

318

۱۴- عمر رضى الله عنه ته دنبي کريم صلي الله عليه وسلم دا دعا چى د خوشحالی زندګي ورته الله ورکړي او د شهادت مرګ :

ابن عمر رضى الله عنه فرمایي: نبى صلى الله عليه وسلم د عمر په غاړه باندی سپينى
جامى وليدلى نو پوبنته يى وکړه: چى قميص دى نوى دى که زور؟ عمر وویل: بلکې
نوى دى ،نبى صلى الله عليه وسلم وفرمايل: نوى جامى واغونده ،بنایسته زندګي تیره
کړه ،او د شهادت مرګ حاصل کړه .

ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: رَأَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ثُوْبًا
أَيْضًا، فَقَالَ: «أَجَدِيدُ قَمِيصَكَ أَمْ غَسِيلُ؟»، فَقَالَ: بَلْ جَدِيدٌ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْبَسْ جَدِيدًا، وَعِشْ حَمِيدًا، وَمُتْ شَهِيدًا» سَنَدُهُ حَسْنٌ .

۱۵- د امر بالمعروف او نهی عن المنكر ډیر سخت اهتمام:

عمر رضی الله عنہ پخپله هم د شریعت د احکامو ډیر سخت تابعدار وو او نورو خلکو
ته به یی هم د شریعت د احکام حکم کولو او د بدوكارونو نه به یی په سختی سره منع
کوله او دا یو عظیم کار دی چی ددی امت خاصه دی امت ته چی غوره والی میلاو
شوی هغه پدی وجه چی دوی به نیکی ته دعوت ورکوی او بدی نه به منع کوی نو
عمر رضی الله عنہ هم پدی کارکی سبق کړی وو
د عبدالله بن عمر رضی الله عنہما نه روایت دی : الله دی په عمر باندی رحم وکړی
کله چی هغه زخمی کړی شو نو پدی حالت هغه یوکس ولیده چی پرتوګ یې دګیتو نه
بنکته کړی وو عمر رضی الله عنہ ورته وفرمایل: ای سړیه ، ویښته دی کم کړه ، او پرتوګ
پیشی اوچتی کړه ، خکه پدی سره ستا د کپرو حفاظت رائی ، او د الله د حکم
تابعداری ده .

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: رَحِيمُ اللَّهُ عُمَرٌ، إِنَّهُ لَمَّا طُعِنَ تِلْكَ الطَّعْنَةَ رَأَى غُلَامًا قَدْ أَسْبَلَ إِزَارَهُ،
فَقَالَ: يَا غُلَامُ، خُذْ مِنْ شَعْرِكَ، وَارْفِعْ إِزَارَكَ، فَإِنَّهُ أَبْقَى لِثَوْبِكَ، وَأَنْقَى لِرَبِّكَ عَزَّ وَجَلَّ.

۱۶- د عمر رضی الله عنہ سره د صحابه کرامو ډیر زیات محبت :

د مومنانو صفت دادی چی د یو بل سره به محبت کوی او دا محبت به د الله لپاره وی
څوک چی د الله لپاره محبت وکړی نو الله به یی د قیامت په ورئخ د خپل سوری لاندی
کړی هغه ورئخ چی خلک به په خولوکی ډوب وی او نمر به رانژدی شوی وی د
صحابه و باره کی الله تعالی فرمایلی دی چی دوی په یو بل باندی شفقت کوی او د
کفارو سره سختی کوی نو ددی جملی خخه د صحابه کرامو محبت د عمر رضی الله
عنہ سره هم دی

عبد الله بن مسعود رضى الله عنه فرمایی: زما د عمر رضى الله عنه سره دو مره مینه وه چی زه د هغه د مینی په وجهه د الله نه ویر دیدلی وم، بیشکه عمر خو یو مضبوط دیوال وو چی اسلام به پکبند ننوته او بیا به ترینه نه راوته، لیکن کله چی عمر وفات شو دغه دیوال مات شو، او کله چی د نیکانو تذکره کیروی عمر به پکبند خامخا وی .

357 - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ قَالَ: حَدَّثَنِي عَبْدُ الْأَعْلَى بْنُ حَمَادَ قَتَلَنَا وُهَيْبٌ قَتَلَنَا ابْنُ عَوْنَ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ قَالَ: قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودَ: لَقَدْ أَحْبَبْتُ هَذَا الرَّجُلَ حُبًّا قَدْ خَفْتُ اللَّهَ فِي حُبِّهِ، إِنَّ عُمَرَ كَانَ حَائِطًا حَصِينًا، يَدْخُلُهُ الْإِسْلَامُ وَلَا يَخْرُجُ مِنْهُ، فَلَمَّا قُتِلَ عُمَرُ انْتَلَمَ الْحَائِطُ، إِذَا ذُكِرَ الصَّالِحُونَ فَحَيَّ هَلَّا بِعُمَرَ.

د عثمان رضي الله عنه فضائل

1- نبی صلی الله علیه وسلم ورتہ په دنیاکی د جنت بشارت ورکړی وو:

ابو موسى اشعری رضی الله عنہ فرمایی: نبی صلی الله علیه وسلم یو ورخ باغ ته داخل شو او زه یی په دروازی باندی ودرولم ، پدیکښ یو صحابی راغلی دداخلیدو اجازت یی وغونبته نبی صلی الله علیه وسلم وفرمایل : اجازت ورتہ وکړه او د جنت زیری هم ورتہ ورکړه ، نو هغه ابو بکر وو، بیا یو بل کس راغلی اجازت یی وغونبته هغه وفرمایل: اجازت ورتہ ورکړه او د جنت زیری هم نو هغه عمر وو، بیا یو بل کس راغلی نبی صلی الله علیه وسلم لګ ساعت چپ شو بیا یی وفرمایل: اجازت ورتہ وکړه او د جنت زیری هم ورتہ ورکړه لیکن په دی باندی به په دینا کی یو مصیبت رائخی، چې مونږ وکتلی نو هغه عثمان رضی الله عنہ وو.

(أن النبي صلی الله علیه وسلم دخل حائطاً، فأمرني بحفظ باب الحائط، فجاء رجل يستأذن، فقال: ائذن له وبشره بالجنة، فإذا هو أبو بكر، ثم جاء آخر يستأذن، فقال: ائذن له وبشره بالجنة، فإذا هو عمر، ثم جاء آخر يستأذن فسكت هنیهة ثم قال: ائذن له وبشره بالجنة على بلوى تصيبه، فإذا عثمان بن عفان رضي الله عنه وأرضاه)

(سبق تحریجه)

۲- عثمان رضی الله عنہ ته نبی صلی الله علیہ وسلم د شهادت زیری ورکړی وو چې ته به شهیدکېږي :

انس رضی الله عنہ فرمایي: يو خل نبی صلی الله علیہ وسلم د احد غره ته وخته ، او ابو بکر عمر او عثمان هم ورسره ملګرۍ وو، نو غر په خوئیدو شروع وکړه نبی صلی الله علیہ وسلم وفرمایل: ای احد غره په ارام شه ئکه پتا باندی يو نبی يو صديق او دوه شهيدان ولاړ دي .

أن أنساً حدثهم قال: (صعد النبي صلی الله علیہ وسلم أحداً، ومعه أبو بكر وعمر وعثمان فرجف، فقال: اسكن أحداً! فإنه ليس عليك إلا نبي وصديق وشهيدين)

الراوي : رجل | المحدث : الهيثمي | المصدر : مجمع الزوائد
الصفحة أو الرقم: 93/9 | خلاصة حكم المحدث : رجاله رجال الصحيح

۳- د عثمان رضی الله عنہ دا فضیلت چې نبی صلی الله علیہ وسلم ورته خپلی دوه لورګانی په نکاح کړی وی

چې يوه رقيه ام بله ام کلثوم وه دی وجی نه هغه ته به بي ذى النورين ويل او نبی صلی الله علیہ وسلم فرمایلی ووکه چيرته زما دريمه لور وی هغه می هم تاته په نکاح درکوله

۴- عثمان رضی الله عنه انتهایی حیاناک انسان وو دی وجی نه نبی صلی الله علیه وسلم به تری هم حیاکوله او فرمایل به یی فریشتی ۵۵ نه حیاکوی :

حدیث کی رائحی نبی صلی الله علیه وسلم یو ورخ ناست وو او خپله پنہی یی بنکاره کړی وه نو دیکبن ابو بکر راغلی اجازت یی وغوبته اجازت یی ورته وکړ بیا عمر حالانکه نبی صلی الله علیه وسلم په خپل څای باندی ناست وو او پنډی یی هغه شان بنکاره وه پدیکبن عثمان راغلی نو نبی صلی الله علیه وسلم خپله پنډی پته کړه ، کله چی ټول رخصت شول عایشه رضی الله عنه وویل: ای د الله رسول زما پلار او مور دی تانه قربان شی ، ابو بکر اجازت وغوبتو بیا عمر دواړه داخل شول لیکن تا پنډی پته نکړه کله چی عثمان راننوته تا پنډی پته کړه؟ هغه وفرمایل : زه به ولی د هغه کس نه حیا نه کوم چی ملایکی ترینه حیاکوی.

(أن النبي صلی الله علیه وسلم جلس وكان قد كشف فخذه، فدخل أبو بکر يستأذن فأذن له، ثم استأذن عمر فأذن له فدخل، والنبي صلی الله علیه وسلم لم يتحرك من مكانه ولم يغط فخذه، ثم دخل عثمان فغطى النبي صلی الله علیه وسلم فخذيه، فلما خرجوا جميعاً قالت عائشة: يا رسول الله بأبي أنت وأمي إن أبا بكر قد استأذن فدخل ثم عمر استأذن فدخل ولم تغط فخذك، فلما دخل عثمان غطيت فخذك! فقال: ألا أستحي من رجل تستحي منه الملائكة؟!).

الراوي : عبدالله بن عمر | المحدث : ابن عدي | المصدر : الكامل في الضعفاء

الصفحة أو الرقم: 427/1 | خلاصة حكم المحدث : هذا الإسناد لا يرويه غير إبراهيم
بن عمر بن أبان وأحاديثه متقاربة

بعضی تاریخ بیانونکو لیکلی چی کله به عثمان رضی الله عنه غسل کولو نو ځانته به یی
ځای تورتم کړ تر دی چی خپله شرمکاوه ونه وینی .

د علی رضی الله عنہ فضائل

انبی صلی الله علیه وسلم هغه ته خپل دوست ویلی وو او چی
 څوک د علی سره دوستی او مینه لری نبی صلی الله علیه وسلم
 د هغه سره مینه لری:

عن بريده قال: غزوت مع علي اليمن فرأيت منه جفوة فلما قدمت على رسول الله صلی الله علیه وسلم، ذكرت عليا فتنقصته فرأيت وجه النبي صلی الله علیه وسلم يتغير، فقال يا بريدة: ألسْت أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ؟ قلت: بلى يا رسول الله، قال: من كنت مولاه فعلی مولاہ

الراوي : أبو هريرة | المحدث : الهيثمي | المصدر : مجمع الزوائد

|. الصفحة أو الرقم: 108/9.

بريدہ رضی الله عنہ فرمایی: زه د یمن په جنگ کی د علی رضی الله عنہ سره ملکری
 و م نو ما د هغه نه خه بی و فایی محسوسه کړه چی کله زه واپس شوم ما نبی صلی الله
 علیه وسلم ته دغه واقعه ذکر کړه او د علی رضی الله عنہ عیيونه می بیان کړل نو ما
 وکتل چی د نبی صلی الله علیه وسلم مخ تک سور شو (د غصی د وجی نه) او وی

و فرمایل: ای بردیده: ایا زه باید تپولو مسلمانانو ته د خپلو ځانونو نه ډیرګران نه یم؟ ما وویل ولی نه ای د الله رسول: هغه و فرمایل: که خوک غواړی چې زما سره سره محبت وکړی هغه دی د علی رضی الله عنہ سره محبت وکړی.

۲- په تپول امت کی علی رضی الله عنہ د تپولو نه مخکی د مونځ فریضه اداکړی ۵:

چونکه په ماشومانوکی علی رضی الله عنہ اول مسلمان شوی وو او هغه د نبی صلی الله عليه وسلم په کفالت کی وو نوکله چې مونځ فرض کړی شو او نبی صلی الله عليه وسلم د معراج نه راواپس شو نو د تپولو نه مخکی یې علی رضی الله عنہ ته د مونځ حکم وکړ او په تپول امت کی علی رضی الله عنہ په اول کی مونځ اداکړی:

عن ابن عباس - رضی الله عنہما - قال: أول من صلی علي - [٢] [المسند" 330 / 1 - 331]

رضی الله عنہ -

ابن عباس رضی الله عنہما فرمایی: د تپولو صحابه و نه مخکی علی رضی الله عنہ مونځ اداکړی وو.

۳- د علی رضی الله عنہ فضیلت دا هم دی چې نبی صلی الله عليه وسلم خپله لور فاطمه چې ډیره ورته ګرانه و هغه ته په نکاح ورکړی ۵:

عن بريدة الأسلمي - رضي الله عنه - قال: خطب أبو بكر وعمر - رضي الله عنهما - فاطمة ، فقال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: " إنها صغيرة " ، فخطبها علي ، فزوجها منه

" (س) 3221، (حب) 6948، انظر المشكاة: 6095، صحيح موارد الظمان)

بريده رضي الله عنه فرمایی: ابو بکر او عمر د فاطمه رضي الله عنها سره د نکاح درخواست وکړ لیکن نبی صلی الله عليه وسلم هغوي جواب کړل چې هغه وړه ده ، بیا علی رضي الله عنه وغونبتله نو نبی صلی الله عليه وسلم ورتہ په نکاح باندی ورکړه .

۴- د هغه دا شرف چې د خیبر په ورڅه ورتہ نبی صلی الله عليه وسلم د جنګ جندې ورکړی وه او د هغی ورکولو نه مخکی یې فرمایلی وو چې زه به سپاله د جنګ بېړغ هغه چا ته ورکوم چې الله او رسول ورسره مینه لري بیا یې سپا ته حضرت علی رضي الله عنه ته ورکړه :

عن ابن عمر - رضي الله عنهما - قال: لقد أوتني ابن أبي طالب - رضي الله عنه - ثلاثة خصال، لأن تكون لي واحدة منهن ، أحب إلي من حمر النعم: " زوجه رسول الله - صلی الله عليه وسلم - ابنته ، وولدت له، وسد الأبواب في المسجد إلا بابه، وأعطاه الرایة يوم خیبر

(حم) 4797، (ش) 32099 ، (ت) 3732 ، صحيحه الألباني في ظلال الجنـة:

ابن عمر رضی الله عنہ فرمایی: علی رضی الله عنہ ته دری خصوصیات میلاو شوی وو
که د هغی نه یو هم ماته میلاو شوی وی نو د حمر قبیلی د خرو نه به ماته بهتره وی
نبی صلی الله علیه وسلم ورته خپله لور ورکړی وه، هغه مسجد ته تولی دورازی بندی
کړی وی مګر د علی رضی الله عنہ دروازه یی کولاو پریخی وه، د خیبر په ورڅ یی هغه
ته د جنګ بیرغ ورکړی وو.

٥نبی صلی الله علیه وسلم هغه ته ابو تراب لقب ایخی وو او هغه به ددی لقب سره بیا ډیره مینه کوله :

عن سهل بن سعد الساعدي - رضي الله عنه - قال: (إن كانت أحب أسماء علي -
رضي الله عنه - إلية لأبو تراب، وإن كان ليفرح أن يدعى بها، " وما سماه أبو تراب ،
إلا رسول الله - صلی الله علیه وسلم - "، غاضب يوما فاطمة - رضي الله عنها - فخرج
فاضطجع إلى الجدار إلى المسجد) فجاء رسول الله - صلی الله علیه وسلم - بيت فاطمة
، فلم يجد عليها في البيت ، فقال: أين ابن عمك؟ " ، قالت: كان بيني وبينه شيء
فغاضبني ، فخرج فلم يقل عندي فقال رسول الله - صلی الله علیه وسلم - لإنسان: "
انظر أين هو " ، فجاء فقال: يا رسول الله هو في المسجد راقد ، " فجاء رسول الله -
صلی الله علیه وسلم - " - وهو مضطجع ، قد سقط رداوه عن شقه فأصابه تراب - "
فجعل رسول الله - صلی الله علیه وسلم - يمسحه عنه ويقول: قم أبا تراب ، قم أبا تراب

(خ) 5851 (2) أی: لم ینم عندي فی فترة الظہیرة. (3) أی: علی. (4) (خ) 5924 ،

((م)) 2409 - 38

سهل بن سعد رضی الله عنه فرمایی: علی رضی الله عنه ته په خپلو نومونوکی ابو تراب
نوم ډیر محبوب وو او هغه به خوبنې ګنډله چې پدی سره راوبللي شی، هغه ته دا نوم
نبی صلی الله علیه وسلم اختيارکړی وو،

یوه ورڅي د فاطمه رضی الله عنه سره خفگان راغلی نو لاری او د مسجد یو
دیوال ته یې ډډه ولکوله، پدیکښ نبی صلی الله علیه وسلم د فاطمه کور ته راغلی وي
کتل چې علی نشته، پیوس یې وکړ چې علی چیرته دی؟ هغی وویل: زما سره یې بحث
وو د هغی په وجه غصه شو او بهر ووته دلته ما سره یې قیلوله هم ونکړه، نبی صلی الله
علیه وسلم یو صحابي ته وویل وکوره چې هغه چیرته دی، هغه وکتل او ویی ویل ای د
الله رسول په مسجد کې پروت دی، نبی صلی الله علیه وسلم راغلی وي کتل چې
مسجد کې پروت دی او خادر یې د بدن نه پریوتلى دی بدن یې په خاورو ناولی شوی
دی، نو نبی صلی الله علیه وسلم ده ګه د بدن نه خاوری پاکی کړی او ویی فرمایل: ای
ابو تراب پاخه ای ابو تراب پاخه

(د ابو تراب معنی ده د خاورو پلار)

۶. الله رب العزت علی رضی الله عنه ته په فیصله او قضاوت کی
مهارت ورکړی وو او ډیر نبی فیصلی به یې کولی دی وجی نه
هغه د صحابه په وخت کې قاضی مقرر وو

عن ابن عباس - رضي الله عنهم - قال: قال عمر - رضي الله عنه - : أقرؤنا أبي، [٢٧] وأقضانا علي. (١)

(4221) خ

عمر رضي الله عنه فرمایی: په مونږکی د قران ستر قاری ابی بن کعب دی او په قضاوت کی علی رضي الله عنه د ټولو نه ډیر پوهه دی .

٧- د نبی صلی الله علیه وسلم لپاره د علی رضي الله عنه قربانی :

کله چې نبی صلی الله علیه وسلم د هجرت اراده وکړه او مشرکانو غوبښتل چې هغه لره قتل کړی نو نبی صلی الله علیه وسلم او ابو بکر رضي الله عنه دشپی وو تل او علی ته یې حکم وکړه چې ته به سازو سامان په ئای کړی او یا به مونږ پسی وروسته راشی او نن شپه به ته زما په کېت کې ویده شی نو مشرکانو په نبی صلی الله علیه وسلم باندی دشپی په کېت کې د حملی اراده وه چې وی کتل هغې کې علی رضي الله عنه پروت وو او نبی صلی الله علیه وسلم د هغه ئای نه د مدینه په طرف تللى وو .

For more ebooks, visit

Aghalibrary.com

The Digital Library